

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA**

**ORDIN
ПРИКАЗ**

16.01.2006 Nr. **28**
mun. Chișinău

***Cu privire la păstrarea medicamentelor,
produselor parafarmaceutice și articolelor cu destinație medicală***

În conformitate cu prevederile Legii cu privire la activitatea farmaceutică nr. 1456 - XII din 25.05.1993, Legii cu privire la medicamente nr. 1409 - XIII din 17.12.1997, Legii cu privire la circulația substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor nr. 382 – XIV din 06.05.1999 și în scopul organizării eficiente a asistenței cu medicamente a populației,

I. APROB:

**INSTRUCȚIUNEA DESPRE TRANSPORTAREA, PĂSTRAREA MEDICAMENTELOR, PRODUSELOR
PARAFARMACEUTICE ȘI ARTICOLELOR CU DESTINAȚIE MEDICALĂ**

II. ORDON:

1. Conducătorilor instituțiilor medico – sanitare publice și întreprinderilor farmaceutice cât și altor instituții, ce se ocupă de asigurarea cu medicamente: să organizeze transportarea, păstrarea medicamentelor, produselor parafarmaceutice și a articolelor cu destinație medicală conform prezentelor norme.
2. Inspectoratul Farmaceutic să asigure controlul permanent al îndeplinirii regulilor de păstrare a medicamentelor, produselor parafarmaceutice și articolelor cu destinație medicală în Republica Moldova.
3. A abroga ordinul Ministerului Sănătății nr.327 din 07.07.95 “Cu privire la păstrarea medicamentelor și altor grupe de produse medico-farmaceutice și tehnicii medicale”.
4. Controlul executării prezentului ordin se atribuie D-lui Boris Golovin, viceministrul Sănătății și Protecției Sociale și D-lui Vladimir Verdeș, directorul general al Agenției Medicamentului.

Ministru

Ion Ababii

INSTRUCȚIUNEA DESPRE TRANSPORTAREA, PĂSTRAREA MEDICAMENTELOR, PRODUSELOR PARAFARMACEUTICE ȘI ARTICOLELOR CU DESTINAȚIE MEDICALĂ

PRINCIPII GENERALE DE PĂSTRARE

Prezentele reguli sunt prevăzute pentru toate întreprinderile farmaceutice, indiferent de forma de proprietate în baza căreia activează, cât și de subordonare.

Cerințele, determinate de aceste reguli, sunt obligatorii pentru proiectarea, construcția, reconstrucția și exploatarea întreprinderilor farmaceutice.

1. Cerințele prevăzute către încăperi

Construcția și dimensiunile încăperilor, prevăzute pentru păstrarea medicamentelor, a altor grupe de produse medico-farmaceutice și tehnică medicală trebuie să corespundă cerințelor documentației tehnico-normative în vigoare și să asigure integritatea lor.

Încăperile trebuie să fie completate cu mijloace ce asigură păstrarea integrității valorilor materiale și mijloace antiincendiare.

Se interzice încălzirea încăperilor la aragaz sau cu surse electrice cu spirală deschisă. La necesitate încăperile se asigură cu condiționere.

Regimul sanitar în încăperi se va asigura conform cerințelor normativelor în vigoare.

2. Cerințele generale către unitățile de transport și organizarea păstrării

Unitățile de transport utilizate pentru transportarea medicamentelor, produselor parafarmaceutice și articolelor cu destinație medicală trebuie să corespundă cerințelor sanitare în vigoare, să asigure condițiile optime de păstrare.

Medicamentele, produsele medico-farmaceutice și tehnica medicală se depozitează în încăperi special prevăzute pentru acest scop, în așa mod, încât să asigure ocuparea maximă, completă a spațiului de depozitare, cu scopul de a crea condiții favorabile de muncă, de a folosi mijloace de mecanizare a muncii, de a permite întreținerea spațiului conform cerințelor sanitare.

Substanțele medicamentoase și produsele medicale se plasează pe suporturi și în dulapuri de tip închis după necesitate.

În încăperile de depozitare substanțele medicamentoase sunt repartizate separat, în raport cu:

- ◆ Aspectul toxicologic:
 - grupa A* - stupefiante și psihotrope ("Venena");
 - grupa B* - substanțe energice active ("Heroica" sau "Separanda");
 - anodine* - substanțe din lista generală;
- ◆ modul de administrare:
 - intern,*
 - extern;*
- ◆ proprietățile fizico-chimice, ținând seama de factorii ce exercită o anumită influență asupra calității;
- ◆ termenii de valabilitate (la preparatele medicamentoase cu termene reduse de valabilitate);
- ◆ acțiunea farmacologică și farmacoterapeutică;
- ◆ starea de agregare (lichidele separat de substanțele pulverulente, gaze etc.), pentru substanțele medicamentoase "en gros";
- ◆ caracterul diferitor forme medicamentoase.
Este interzisă:

- plasarea alături a substanțelor medicamentoase cu denumiri apropiate (pentru a nu se crea confuzii), precum și a substanțelor de uz intern din grupa "Separanda" cu doze maxime foarte diferite;
- plasarea specialităților în ordine alfabetică.

Diferite grupe de produse ca: articole de cauciuc, obiecte din mase plastice, materiale de pansament, ustensile, obiecte de tehnică medicală, diferite forme medicamentoase etc., se depozitează separate.

Pentru organizarea depozitării optime a produselor în instituțiile farmaceutice poate fi utilizată clasificarea prezentată în tabelul 1. Această clasificare are caracter obligatoriu ; la baza ei stau particularitățile principale necesare pentru crearea condițiilor optime de păstrare, evidență și livrare a produselor medicale și farmaceutice.

Depozitarea produselor farmaceutice se va efectua, ținând cont de indicațiile de pe ambalaj.

Tabela 1.

**Repartizarea produselor medicale și farmaceutice
pe grupe, conform condițiilor de păstrare**

Nr.gr.	Denumirea grupei
1	Preparate chimico-farmaceutice de cântar (en gros): 1.1. Medicamente de cântar în formă de comprimate din grupele separanda și anodine; 1.2. Medicamente pulverulente de cântar din grupele separanda și anodine; 1.3. Medicamente pulverulente divizate în ambalaje mici (acid boric 25,00;alăuni calcinați 25,0 talc 10,0 etc.); 1.4. Substanțe medicamentoase solide, naturale și sintetice (ceară, spermacet, unt de cacao, parafină, ozocherită etc.) 1.5. Capsule de gelatină.
2	Comprimate specialități: toate specialitățile indigene și de import în formă de comprimate, exclusiv antibiotice, vitamine și substanțe toxice.
3	Specialități în formă de fiole: toate specialitățile indigene și de import în formă de fiole: hormoni, enzime, stimulenți biologici, exclusiv vitamine, antibiotice, preparate biologice, substituenți ai sângelui și substanțe toxice.
4	Preparate medicamentoase toxice și stupefiante: 4.1. Substanțe medicamentoase pulverulente de cântar; 4.2. Substanțe medicamentoase de cântar în formă de comprimate și specialități; 4.3. Substanțe medicamentoase înfiolate; 4.4. Preparate medicamentoase apoase, alcoolice, uleioase de cântar și specialități; 4.5. Supozitoare; 4.6. Spray-uri (aerosoli).
5	Antibiotice. Toate formele medicamentoase cu conținut de antibiotice (capsule, suspensii, forme injectabile înfiolate, preparate, lichide divizate, discuri, supozitoare, unguente), exclusiv medicamente pulverulente de cântar, care intră în componența preparatelor chimico-terapeutice de cântar.
6	Vitamine. Toate formele medicamentoase cu conținut de vitamine (comprimate, drajeuri, forme injectabile înfiolate, soluții concentrate uleioase și alcoolice ale vitaminelor, siropuri cu vitamine, uleiuri), exclusiv medicamente pulverulente de cântar, care intră în componența preparatelor chimico-farmaceutice de cântar.
7	Preparate galeno-farmaceutice de cântar din grupele separanda și anodine (inclusiv sensibile la lumină, puternic mirositoare, coloranți); 7.1. Tincturi și picături; 7.2. Extracte fluide și dense;

	<p>7.3. <i>Soluții;</i> 7.4. <i>Alcoolii și substanțe medicamentoase lichide inflamabile;</i> 7.5. <i>Uleiuri volatile și grase;</i> 7.6. <i>Alte substanțe medicamentoase lichide și vâscoase;</i> 7.7. <i>Unguente, paste, linimente.</i> 7.8. <i>Emplastre.</i></p>
8	<p>Specialități galeno-farmaceutice din grupele separanda și anodine (inclusiv sensibile la lumină, puternic mirositoare, coloranți); 8.1. <i>Tincturi și picături;</i> 8.2. <i>Extracte fluide și dense;</i> 8.3. <i>Alcoolii și substanțe medicamentoase inflamabile;</i> 8.4. <i>Acizi;</i> 8.5. <i>Soluții, amestecuri;</i> 8.6. <i>Uleiuri;</i> 8.7. <i>Alte substanțe medicamentoase lichide și vâscoase;</i> 8.8. <i>Emplastre;</i> 8.9. <i>Supozitoare.</i></p>
9	Plante medicinale - drog vegetal medicamentos în stare brută și prelucrată.
10	<p>Reactivi chimici: 10.1. <i>Reactivi lichizi și solizi;</i> 10.2. <i>Truse pentru cercetări chimice, de igienă, clinice</i> 10.3. <i>Acizi anorganici concentrați;</i> 10.4. <i>Reactivi inflamabili.</i></p>
11	<p>Preparate bacteriene și soluții plasmosubstituente: 11.1. <i>Seruri curativ-profilactice;</i> 11.2. <i>Gama-globuline;</i> 11.3. <i>Anatoxine;</i> 11.4. <i>Bacteriofagi;</i> 11.5. <i>Alte preparate bacteriene (antifagi de stafilococi, bifidum-bacterim, bificol, colibacterină)</i> 11.6. <i>Medii nutritive pentru diagnostic;</i> 11.7. <i>Medii nutritive pentru cultura țesuturilor;</i> 11.8. <i>Seruri pentru diagnostic;</i> 11.9. <i>Anticorpi luminiscenti;</i> 11.10. <i>Diagnosticumuri (kit-uri sau ser-uri pentru diagnostic) și anticorpi;</i> 11.11. <i>Alergeni;</i> 11.12. <i>Bacteriofagi (pentru diagnostic);</i> 11.13. <i>Soluții plasmosubstituente.</i></p>
12	Ape minerale.
13	Substanțe de dezinfecție în orice stare de agregare;
14	<p>Materiale de pansament: 14.1. <i>Materiale de pansament;</i> 14.2. <i>Emplastre.</i></p>
15	<p>Articole sanitare, de igienă și de îngrijire a bolnavului; 15.1. <i>Articole sanitare și de igienă confecționate din cauciuc;</i> 15.2. <i>Articole sanitare și de igienă confecționate din mase plastice, sticlă și combinate (cauciuc-sticlă)</i> 15.3. <i>Alte articole sanitare și de igienă;</i> 15.4. <i>Alte produse medicale;</i></p>
16	Gaze comprimate în butelii.
17	Utilaj farmaceutic: aparate, dispozitive, utilaje de sterilizare.

18	<p>Ustensile</p> <p><i>18.1. Materiale de etanșare (cutii, pungi, hârtie de ambalaj etc.);</i></p> <p><i>18.2. Materiale auxiliare (formulare, etichete, dopuri, inele de cauciuc, bande de casă etc.);</i></p> <p><i>18.3. Echipament special;</i></p>
19	<p>Recipiente și ambalaj:</p> <p><i>19.1. Recipiente farmaceutice;</i></p> <p><i>19.2. Sticle de laborator;</i></p> <p><i>19.3. Ambalaj.</i></p>

PARTICULARITĂȚILE PĂSTRĂRII DIFERITOR GRUPE DE MEDICAMENTE

1. Medicamente fotosensibile.

Aceste medicamente se păstrează în ambalaj din materiale protectoare față de lumină (ambalaj de sticlă oranj, ambalaj metalic; foi de staniol; materiale polimerice de culoare neagră, cafenie, oranj), în încăperi întunecoase sau în dulapuri cu uși bine închise. Pentru păstrarea preparatelor deosebit de sensibile la lumină (nitrat de argint, prozerină etc.) recipientul de sticlă se învelește cu hârtie de ambalaj de culoare neagră.

Farmacopeea internațională recomandă păstrare preparatelor fotosensibile în ambalaj netransparent sau în recipiente de sticlă de culoare neagră, roșie-închis, cafenie-închis.

Din numărul substanțelor fotosensibile fac parte antibiotice, preparate galenice (tincturi, extracte, concentrate din drog vegetal), drog vegetal medicamentos, preparate organice, vitamine și preparate cu vitamine, corticosteroizi, uleiuri eterice și grase, preparate-drajeuri, săruri ale acizilor iodhidric și bromhidric, derivați halogenați, nitro- și nitrozocompuși, nitrați, nitriți, amino- și amidocompuși, derivați ai fenolului, derivați ai fenotiazinei.

2. Preparate higroscopice

Aceste preparate se păstrează la loc răcoros, în ambalaj bine închis, din material impermeabil pentru vaporii de apă (sticlă, metal, staniol, mase plastice) cu pereții groși.

Grupa preparatelor higroscopice include: substanțe și preparate higroscopice (acetat de potasiu, extrase uscate, drog vegetal medicamentos, substanțe hidrolizante, săruri ale acizilor azotos, azotic, halogenohidrici, fosforic, săruri ale alcaloizilor, compuși metaloorganici ai sodiului, glicozizi, enzime, organopreparate uscate), substanțe medicamentoase caracterizate de FS ca "foarte ușor solubile în apă", precum și cele cu un conținut de umiditate limitat de FS sau de alte acte normative.

Substanțele medicamentoase deosebit de higroscopice (galascorbină, dimedrol, gelatină medicinală, acetat de potasiu, carbonat de potasiu, clorură de kaliu, clorhidrat de pilocarpină etc.) se păstrează în recipiente de sticlă închise ermetic, parafinate. La depozitul farmaceutic se găsesc în ambalajul uzinei, iar pentru livrarea către farmacii se ambalează în recipiente de sticlă sau recipiente metalice ermetic închise.

Ghipsul, muștarul pulverulent, sinapismele se păstrează cu o deosebită grijă, deoarece absorbind apa ele își pierd calitățile pentru utilizare în scop curativ. Pentru a evita absorbția umidității ghipsul se ține în ambalaj bine închis: lăzi de lemn sau butoaie bine închise, căptușite cu folie de polietilenă. Muștarul pulverulent se păstrează în butoaie de tablă. Sinapismele se păstrează în pachete, ambalate în hârtie pergament sau folie de polietilenă, plasate într-un ambalaj bine închis - cutii de carton, căptușite cu folie de polietilenă.

3. Preparate volatile

Această grupă include:

- preparate ce conțin substanțe volatile, soluție de amoniac, bromcamfor, iod, iodoform, camfor, salicilat de metil, mentol, mercur metalic, timol, aldehydă formică, cloralhidrat, uleiuri volatile);
- preparate medicamentoase ce conțin solvenți volatili (tincturi alcoolice, concentrate lichide alcoolice, extracte dense);
- soluții și amestecuri ale substanțelor volatile (uleiuri volatile, amoniac, aldehydă formică, acid clorhidric în concentrație de peste 13%, fenol, alcool etilic etc.);
- produs vegetal medicamentos ce conține uleiuri eterice;
- preparate medicamentoase ce conțin apă de cristalizare (cristalohidrați) - sulfat de atropină, vicasol, glucoză, glicerofosfat, gluconat, lactat, fosfat și citrat de sodiu, rutină, acetat de plumb, scopolamină bromhidrică, sulgină, sulfacil de sodiu, teofilină, sulfat de zinc etc.;
- substanțe medicamentoase ce se descompun cu formare de produse volatile (iodoform, apă oxigenată, cloramină B, natriu bicarbonat);
- substanțe medicamentoase cu limită minimă a conținutului de apă, stabilită de documentația tehnico-normativă (sulfat de magneziu, paraaminosalicilat de sodiu, sulfat de sodiu etc.).

Substanțele medicamentoase ce trebuie protejate de volatilizare se păstrează la loc răcoros, în ambalaj ermetic închis din materiale impenetrabile pentru substanțele volatile (sticlă, metal, folie metalică subțire). Folosirea ambalajului și a materialelor de etanșare din mase plastice este permisă numai în limita stabilită de FS sau alte documente tehnico-normative.

Cristalohidrații pot manifesta proprietăți atât higroscopice, cât și volatile în raport cu umiditatea relativă a aerului. De aceea ei trebuie păstrați în ambalaj de sticlă, metal sau masă plastică cu pereți groși, închis ermetic, la o umiditate relativă a aerului de 50-65% și la loc răcoros.

4. Preparate termolabile

Această grupă include:

- substanțe medicamentoase ce necesită protecție față de volatilizare;
- substanțe ce se topesc ușor;
- preparate bacteriene;
- antibiotice;
- organopreparate;
- preparate hormonale;
- vitamine și preparate cu vitamine;
- preparate cu conținut de glicozizi;
- grăsimi și uleiuri medicinale;
- unguente preparate cu grăsimi și alte substanțe (vaselină, iod, camfora, iodoform, colodiu, lanolină anhidrică, lanolină hidrică, linimente, uleiuri grase și volatile, pepsină, pilule, emplastre, siropuri, supozitoare, protargol, soluții peroxid de hidrogen, cloralhidratul, cloramina B, cloroformul, extracte fluide și dense, eter pentru narcoză).

Preparatele termolabile se vor păstra conform cerințelor indicate de producător pe ambalaj.

Substanțele medicamentoase ce trebuie protejate de acțiunea temperaturilor înalte se păstrează la temperatura camerei (15-25°C), la loc răcoros (8-15°C) sau rece (2-8°C). Preparatele ce necesită păstrarea la temperatura de la 0° la 15°C se vor păstra numai în frigider.

Preparatele bacteriene vor fi supuse, pe parcursul păstrării, unui examen vizual, cel puțin o dată la 3 luni. Serurile și vaccinurile de rezervă minimă sunt reînnoite periodic cu preparate proaspăt fabricate.

Antibioticele se păstrează în ambalajul industrial la temperatura de cameră (dacă nu sunt înscrise pe etichetă alte indicații).

Organopreparatele se țin la loc ferit de lumină, răcoros și uscat, la temperatura de 0-15 C (dacă lipsesc alte indicații).

Licoarea Burow se păstrează la loc răcoros. Dacă soluția s-a tulburat, se filtrează și se controlează dacă corespunde condițiilor FS. Este permisă o slabă opalescență.

5. Preparatele ce trebuie protejate de acțiunea temperaturilor joase

Această grupă include preparatele ale căror proprietăți fiziologice se modifică la îngheț, iar la încălzire aceste modificări nu sunt reversibile.

Soluția de aldehydă formică 40% se păstrează la temperatura nu mai mică de 9 C. Dacă apare un precipitat, soluția se menține la temperatura de cameră, apoi se decantează și se folosește în raport cu conținutul real de aldehydă formică.

Acidul acetic se păstrează la temperatura nu mai mică 9 C. Dacă apare un precipitat, se menține la temperatura de cameră până când precipitatul nu se mai dizolvă. Soluția se decantează și se întrebuințează în raport cu conținutul real de acid acetic.

Uleiurile medicinale grase se păstrează la temperatura nu mai mică de 10 C. La apariția precipitatului se mențin la temperatura de cameră, apoi se decantează și, în cazul când corespund condițiilor FS, se întrebuințează.

Preparatele de insulină trebuie strict ferite de îngheț.

6. Substanțele medicamentoase ce trebuie protejate de acțiunea gazelor din mediul ambiant

Această grupă include:

- ◆ substanțele ce reacționează cu oxigenul din aer (diferiți compuși alifatici cu legături carbonice nesaturate, compuși ciclici cu conținut de radicali alifatici nesaturați, fenoli și polifenoli, morfina și derivații ei cu radicali hidroxili nesubstituiți, compuși heterogeni și heterociclici, enzime și organo-preparate);
- ◆ substanțele ce reacționează cu bioxidul de carbon din aer (săruri ale metalelor alcaline cu acizi organici slabi, de exemplu: barbital, hexenal etc., compuși cu conținut de amine poliatomice (eufilina), oxid și peroxid de magneziu, hidroxid de sodiu și de potasiu, etaminal de sodiu, temisal, apomorfina hidroclorică etc.).

Preparatele din această grupă se păstrează în ambalaje închise ermetic din materiale impenetrabile pentru gaze, dacă este posibil complet umplute (ocupând întreg spațiul din ambalaj).

Substanțele medicamentoase ușor oxidabile sub acțiunea oxigenului din aer se păstrează în încăperi uscate, în ambalaj de sticlă, închise ermetic. Deosebit de minuțios se organizează depozitarea și se respectă regulile de păstrare în cazul sărurilor de sodiu ale acidului barbituric: ambalaj impenetrabil pentru vapori de apă, bioxidul de carbon, închis ermetic și parafinat.

7. Substanțele medicamentoase aromatice și coloranți

Grupa substanțelor medicamentoase aromatice include substanțe atât volatile cât și practic nevolatile, dar care posedă un miros puternic (soluție de amoniac, validol, ihtiol, iodoform, camfor, xeroform, salicilat de metil, mentol, picături de amoniu și anason, terebentină, timol, fenol, soluție de aldehydă formică, cloramină B, uleiuri volatile).

Grupa substanțelor medicamentoase - coloranți – include substanțele, soluțiile lor, amestecurile, preparatele etc., care lasă urme colorate pe ambalaj, materiale de etanșare, utilaj și alte obiecte - urme ce nu pot fi înlăturate printr-o prelucrare sanitaro-igienică obișnuită (verde de

brilant, indigo-carmin pentru injecții, permanganat de potasiu, albastru de metil, riboflavină, furacilină, lactat de etacridină).

Substanțele aromatice se păstrează izolat, în ambalaj închis ermetic, impenetrabil pentru miros, separat după denumiri.

Coloranții se țin într-un dulap special, în ambalaj etanș, separat după denumiri. În conformitate cu regulamentul în vigoare, pentru manipularea substanțelor colorante se folosesc ustensile (balanțe, mojar, spatule etc.) separate pentru fiecare substanță în parte.

8. Medicamentele și substanțele inflamabile și explozive

Această grupă include:

- explozive (nitroglicerină);
- substanțe ce prezintă pericol de explozie (permanganat de potasiu, nitrat de argint);
- substanțe ușor inflamabile (alcool și soluții alcoolice, tincturi alcoolice și eterice, eter, terebentină, acid lactic, clorură de etil, colodiu, cleol, licoarea Novicov, uleiuri organice, pelicula Roentghen);
- substanțe ce ard ușor (material de pansament, sulf, glicerină, uleiuri vegetale, drog vegetal medicamentos).

8.1. Cerințele către încăperile pentru păstrarea substanțelor inflamabile și explozive

Substanțele explozive și substanțele ce prezintă pericol de explozie - adică de a forma amestecuri explozive - se păstrează izolat, depozitate în încăperi speciale, izolate, cu pereți din materiale refractare, la o depărtare nu mai mică de 20 m de la alte încăperi de depozitare și nu mai mică de 50 m de la casele de locuit, fiind obligatoriu amenajate cu ventilație artificială.

La absența încăperilor izolate, păstrarea acestor substanțe poate fi efectuată în încăperile de bază. În acest caz sunt obligatorii pereți despărțitori, efectuați în variantă antiincendiară. Aceste încăperi trebuie să fie asigurate cu ventilație artificială.

Stelajele, dulapurile trebuie să fie confecționate din materiale antiincendiară și să fie amplasate la o depărtare nu mai mică de 25 cm de la perete, iar distanța dintre ele să fie nu mai mică de 1 m. Asigurarea cu electricitate trebuie să fie efectuată în variantă antiincendiară (cablul închis, lampa – în armatură ermetică, întrerupătorul - în coridor).

Încăperea pentru păstrarea substanțelor inflamabile trebuie să se afle la etajul 1, să fie asigurată cu geam cu dimensiunile nu mai mici de 0,75 m X 0,75 m, o ușă în peretele exterior sau într-un coridor izolat, podeaua să fie cimentată și înclinată dinspre ușă.

Încăperea trebuie să fie amenajată obligatoriu cu semnalizare antiincendiară și de pază.

În farmaciile mici se permite păstrarea substanțelor inflamabile în dulapuri metalice speciale.

Cantitatea de substanțe inflamabile (pentru farmaciile ce nu se află în încăperi aparte) nu trebuie să depășească 100 kg. Cantitățile mai mari de 100 kg trebuie să fie păstrate în încăperi izolate în ambalaj metalic sau de sticlă.

Este interzisă ambalarea simultană a câtorva substanțe inflamabile în aceeași încăpere. După fiecare ambalare încăperea trebuie să fie aerisită.

În condiții de depozit sunt obligatorii inscripțiile "Inflamabil", "Exploziv", "Fumatul este interzis", "În caz de incendiu telefonați 901". Inscripțiile se vor amplasa pe ușile fiecărei încăperi.

8.2. Cerințele către organizarea păstrării substanțelor inflamabile și explozive

Pe parcursul păstrării va fi evitată impurificarea lor cu praf, care poate conduce la explozie. Este categoric interzisă păstrarea lor împreună cu acizi și baze. Ambalajul substanțelor explozive trebuie să fie etanș, pentru a nu permite ieșirea vaporilor în mediu înconjurător.

Soluția de nitroglicerină se păstrează în recipiente de sticlă sau metalice, la loc răcoros, ferit de lumină, protejate cu grijă de acțiunea focului. Ambalajul trebuie transportat cu precauție, deoarece volatilitatea soluției de nitroglicerină expune la explozie. Căderea pe tegumente a cantității extrem de mici poate determina intoxicație manifestată prin cefalee puternică.

Kaliu permanganat devine exploziv la interacțiunea cu praf, sulf, uleiuri organice, eteruri, alcool, glicerol, acizi organici, alte substanțe organice. În depozitul farmaceutic, kaliu permanganat se ține în încăpere specială, ambalat în cutii de tablă, iar în farmacii - în borcane cu dop rodat, izolate de substanțele menționate. Este interzisă păstrarea kaliului permanganat împreună cu substanțele inflamabile și cu cele care ard ușor. Cutiile de tablă și borcanele cu kaliu permanganat se șterg ușor de praf.

Argintul nitrat va fi depozitat izolat, conform regulilor de păstrare a substanțelor toxice, și în cantități limitate (în depozitele farmaceutice maximum 5 kg, iar în farmacii maximum 50g).

Eterul, prin păstrarea incorectă (contact direct cu aerul) poate da naștere la peroxizi, care la agitare, lovire, frecare sau la temperaturi înalte pot provoca explozie.

Substanțele ușor inflamabile și substanțele ce ard se păstrează izolat. Este categoric interzisă păstrarea lor împreună cu acizi și baze.

Proprietățile cele mai periculoase ale acestor substanțe sunt fluiditatea, volatilitatea și inflamabilitatea ușoară de la orice sursă externă (foc, scânteie, descărcare electrică etc.). De aceea, orice operație de laborator ca păstrarea și transportarea, se execută astfel încât să se evite aceste surse externe.

În laborator încălzirea, în caz de necesitate, se face cu mare precauție, pe baie de apă sau plită electrică cu spirală închisă.

Păstrarea damigenelor, baloanelor și a altor recipiente voluminoase cu lichide inflamabile se face pe rafturile stelajului, pe un singur rând. Este interzisă păstrarea pe câteva rânduri suprapuse, cu folosirea de material de garnitură între rânduri. Este interzisă, de asemenea, depozitarea în apropierea instalațiilor de încălzire (distanța minimă dintre aceste instalații și stelaj trebuie să fie nu mai mică de 1 m). Pentru a evita spargerea baloanelor de sticlă cu substanțe inflamabile, ele se păstrează în basculatoare speciale, aranjate pe un rând. Este interzisă păstrarea lor împreună cu acizi minerali (în special cu acizii sulfuric și azotic), gaze comprimate și lichefiate, substanțe ce ard ușor, săruri anorganice care în combinație cu substanțele organice formează compuși explozivi (kaliu clorat, kaliu permanganat, kaliu cromat etc.).

Ambalajul se va umple cu substanță inflamabilă maximum 90% din volum, iar pentru alcool - maximum 95%. Operațiile de divizare a lichidelor inflamabile la depozitele farmaceutice se vor efectua în încăperi separate, amenajate cu utilaj antiincendiar. În timpul divizării sau evacuării substanțelor inflamabile lichide, recipientele metalice în care sunt păstrate este necesar să fie în contact cu pământul.

Dopurile butoaielor metalice cu lichide inflamabile se vor desface cu ajutorul instrumentelor speciale din metal moale, care la lovire nu provoacă scânteie, sau cu ciocan de lemn.

Transportarea baloanelor cu lichide inflamabile și care ard ușor se efectuează cu ajutorul unor coșuri speciale sau lăzi cu mânere solide.

Eterul medicinal și cel pentru narcoză se păstrează în ambalaj industrial, la loc întunecos și răcoros, departe de surse de încălzire.

Hipocloritul de calciu se păstrează izolat pentru a evita interacțiunea cu alte substanțe, care ar duce la incendiu sau explozii.

9. Specialitățile farmaceutice (formele medicamentoase industriale)

Specialitățile se păstrează, reieșind din componența lor. Toate specialitățile se păstrează în ambalaj industrial original.

Comprimatele și drajeurile se păstrează în ambalaj industrial, la loc uscat și, dacă este necesar, la loc ferit de lumină.

Specialitățile injectabile se păstrează la loc răcoros, ferit de lumină.

Medicamentele lichide (siropuri, tincturi etc.) se păstrează în ambalaje închise ermetic, complet umplute, a loc răcoros, ferit de lumină.

Substituenții plasmei și soluțiile de dezintoxicare se vor depozita izolat la temperatura între 0 și 40°C, la loc ferit de lumină.

Extractele se păstrează în ambalaje de sticlă cu dopuri filetate și garnitură, la loc ferit de lumină. Extractele fluide și dense se păstrează la temperatura de 12 – 15°C.

Unguentele și linimentele se păstrează la loc răcoros, ferit de lumină în ambalaje bine închise.

Supozitoarele se depozitează la loc uscat, răcoros și ferit de lumină.

Preparatele-aerosoli se păstrează la temperatura de +3 +35°C, la loc uscat, ferit de lumină și surse de încălzire cu protejarea de lovituri.

10. Drogul vegetal medicamentos

Drogul se va păstra la loc uscat, în încăperi bine aerisite, în ambalaje închise perfect. În farmacia drogul vegetal se păstrează în ambalaje de sticlă, metalice sau în lăzi cu capac, iar în depozitele farmaceutice - în baloturi sau lăzi închise, plasate pe stelaje. Drogul mărunțit se ține în saci din țesătură, iar drogul pulverulent în saci dubli (partea interioară din hârtie în mai multe straturi, iar fața exterioară din țesătură).

Drogul cu conținut de uleiuri eterice se va depozita izolat în ambalaj bine închis. Drogul higroscopic se va păstra în ambalaj din sticlă sau metal închise ermetic, la necesitate – parafinate (frunzele de degețel).

Pentru preîntâmpinarea deteriorării plantelor de către dăunătorii de hambar în lăzile cu plante medicinale se va pune un flaconaș cu cloroform în dopul căruia se introduce un ac de seringă pentru evaporarea lentă a cloroformului; pe măsura evaporării lui se va adăuga o cantitate nouă de cloroform.

11. Preparatele stupefiante și psihotrope

Stupefiantele și preparatele psihotrope (arsenat de sodiu cristalic, anhidrida arsenicoasă, nitratul de strihnină, biclorura de mercur, cianura și oxicianura de mercur) se păstrează numai în safeuri, dintre care substanțele psihotrope se păstrează în despărțitura specială a safeului, ce se încuie adăugător.

Substanțele psihotrope se păstrează izolat, în dulapuri speciale, metalice încuiate.

Pe partea interioară a safeului și dulapului, în care se păstrează stupefiantele și psihotropele, este obligatorie inscripția "A" – „Venena” și lista preparatelor cu indicarea dozelor maxime unice și pentru 24 ore (nictemerală).

Încăperile, prevăzute pentru depozitarea stupefiantelor și psihotropelor, se amenajează obligatoriu cu safeuri, dulapuri metalice, sistem de alarmă, ușă metalică, iar geamurile sunt dotate cu grilaje.

În orele de lucru cheile de la safeul și dulapul, ce se află în sala de recepție, se găsește la farmacist. La sfârșitul zilei de muncă încăperea de depozitare a stupefiantelor și psihotropelor, safeul și dulapul se sigilează, iar cheia, sigilul (ștampila) se găsește la farmacistul-diriginte sau altă persoană, numită printr-un ordin special.

Este interzisă păstrarea în farmacii a stupefiantelor și toxicelor interzise pentru utilizare în Republica Moldova.

PARTICULARITĂȚILE PĂSTRĂRII ALTOR MĂRFURI FARMACEUTICE

1. Obiectele din cauciuc

Obiectele din cauciuc se vor păstra în încăperi întunecoase, preferabil demisol, cu excluderea acțiunii directe a razelor solare și a temperaturilor înalte (peste 20°C), cât și joase (sub 0°C), la o distanță nu mai mică de 1 m de la sursele de încălzire.

Se vor evita ventilația și curenții de aer, precum și acțiunea factorilor mecanici (presarea, îndoirea, torsiunea, întinderea etc.).

Obiectele din cauciuc se vor păstra în încăperi cu umiditatea relativă nu mai mică de 65%. În încăperile uscate se vor plasa recipiente cu soluții de fenol 2% și periodic se va efectua deriticarea umedă a podelei.

Articolele din cauciuc se păstrează izolat de anumite substanțe (iod, cloroform, clorură de amoniu, lizol, formalină, acizi, solvenți organici, uleiuri lubrifiante, alcalii, cloramina B, naftalină).

Spațiile în care se păstrează obiectele din cauciuc trebuie umplute complet pentru a evita acțiunea dăunătoare a oxigenului. În încăperi și dulapuri se vor plasa recipiente cu carbonat de amoniu. Dulapurile trebuie să aibă uși bine închise și suprafața interioară netedă.

Mușamaua se va păstra în rulouri. Tuburile din cauciuc se vor păstra întinse, iar în cantități mari - în rulouri cu diametrul mare pentru a evita îndoirea și lipirea. Obiectele găunoase se vor păstra puțin umflate, pudrate cu talc.

Periodic (nu mai rar de 1 dată în trimestru) obiectele din cauciuc vor fi supuse unui control vizual.

2. Articolele din mase plastice

Aceste obiecte se depozitează în încăperi bine ventilate, uscate, la temperatura camerei, la o distanță nu mai mică de 1 m de la sursele de încălzire.

Obiectele din cauciuc se vor păstra izolat de substanțe volatile și surse de foc deschis.

Instalațiile și aparatele electrice, precum și întrerupătoarele trebuie să fie executate în variantă antiscânteie.

Materialele din celofan, celuloid, celon și aminoplaste se vor păstra în încăperi cu umiditatea relativă a aerului nu mai mare de 65%.

3. Instrumentele chirurgicale metalice

Instrumentele chirurgicale și alte obiecte metalice se păstrează în încăperi uscate, la temperatura camerei. Se interzic oscilări bruște de temperatură și umiditate. Umiditatea relativă se va menține la 60% (în zonele cu umiditate crescută se admite 70%).

Instrumentele metalice recepționate, neacoperite cu lubrifianți anticorozivi se vor unge cu un strat subțire de vaselină, ce corespunde normelor FS. Instrumentele unse se învelesc cu hârtie cerată (parafinată).

Nu se admite atingerea instrumentelor cu mâna, ci numai cu pensă sau cu ajutorul tifonului.

Instrumentele chirurgicale de tăiat (bisturii, foarfeci, cuțite etc.) se păstrează în compartimente speciale din lăzi, cutii sau truse pentru a evita degradarea părții tăioase. Se interzice păstrarea instrumentelor chirurgicale "în grămadă", precum și împreună cu medicamente sau obiecte din cauciuc.

După transportarea obiectelor metalice de la rece la cald, pregătirea pentru depozitare trebuie începută numai după încetarea "transpirării" lor.

Obiectele metalice din fontă, cositor, cupru, alamă etc. se păstrează în încăperi uscate și încălzite; în aceste condiții ele nu trebuie acoperite cu lubrifianți anticorozivi.

4. Materiale de pansament și ustensile

Materialele de pansament se păstrează în încăperi uscate bine ventilate, ferite de praf și rozătoare, în cutii, lăzi de lemn, dulapuri sau rafturi, vopsite cu vopsea de emal de culori deschise.

Se permite păstrarea materialelor sterile și nesterile în încăperi neîncălzite. În acest caz este necesar de menținut o temperatură stabilă, fără oscilări bruște, de evitat umiditatea, ce poate provoca mușcăirea materialului.

Dulapurile cu materiale de pansament se vor prelucra periodic cu soluție 0,2% cloramină sau clorură de var.

Materialul de pansament steril se va depozita conform termenului de valabilitate în ambalajul producătorului.

Materialul de pansament nesteril se păstrează, ambalat în hârtie groasă, săculețe de polietilenă sau saci.

Ustensilele se păstrează în încăperi uscate, bine ventilate, în ambalajul producătorului sau în pachete de hârtie, polietilenă, saci.

5. Buteliile cu gaze

Buteliile pline cu gaze medicinale (oxigen, protoxid de azot etc.) se păstrează în încăperi aparte, amenajate cu ventilație naturală și artificială, în poziție verticală, așezate în coșuri sau lăzi speciale, fixate de perete.

Se interzice efectuarea lucrărilor cu foc deschis la depărtarea mai mică de 10m de la butelii, cât și păstrarea materialelor ușor fuzibile în încăperile de depozitare a buteliilor cu gaze medicinale.

În timpul depozitării, încărcării-descărcării, transportării buteliilor, este obligatoriu de evitat căderea sau lovirea lor.

În instituțiile curativ-profilactice, farmaciile buteliile cu gaze medicinale se vor aranja la depărtarea nu mai mică de 1m de la sursele de încălzire, nu mai puțin de 1,5m de la aragaz și nu mai puțin de 5m de la sobe ori alte surse de încălzire cu foc deschis.

6. Apele minerale

Apele minerale se păstrează în încăperi răcoroase (beci, demisol) la temperatura de la 4 C până la 13 C, în poziție orizontală. În condiții de farmacie sau casnice se păstrează în frigider.

Pe parcursul păstrării se admite apariția și prezența petelor de rugină pe partea exterioară a dopului, dacă ele nu duc la defectarea etanșeității ambalajului.

Termenul de păstrare a apelor ce conțin substanțe organice (tip - "Naftussi") este de 1 săptămână: pentru apele feruginoase-4 luni și pentru celelalte - 1 an de zile.